

A fizetési mérleg alakulása a 2002. decemberi adatok alapján

Amint az a fizetési mérleg statisztikák módszertani változásairól szóló 2002. november 13-ai sajtótájékoztatón elhangzott:

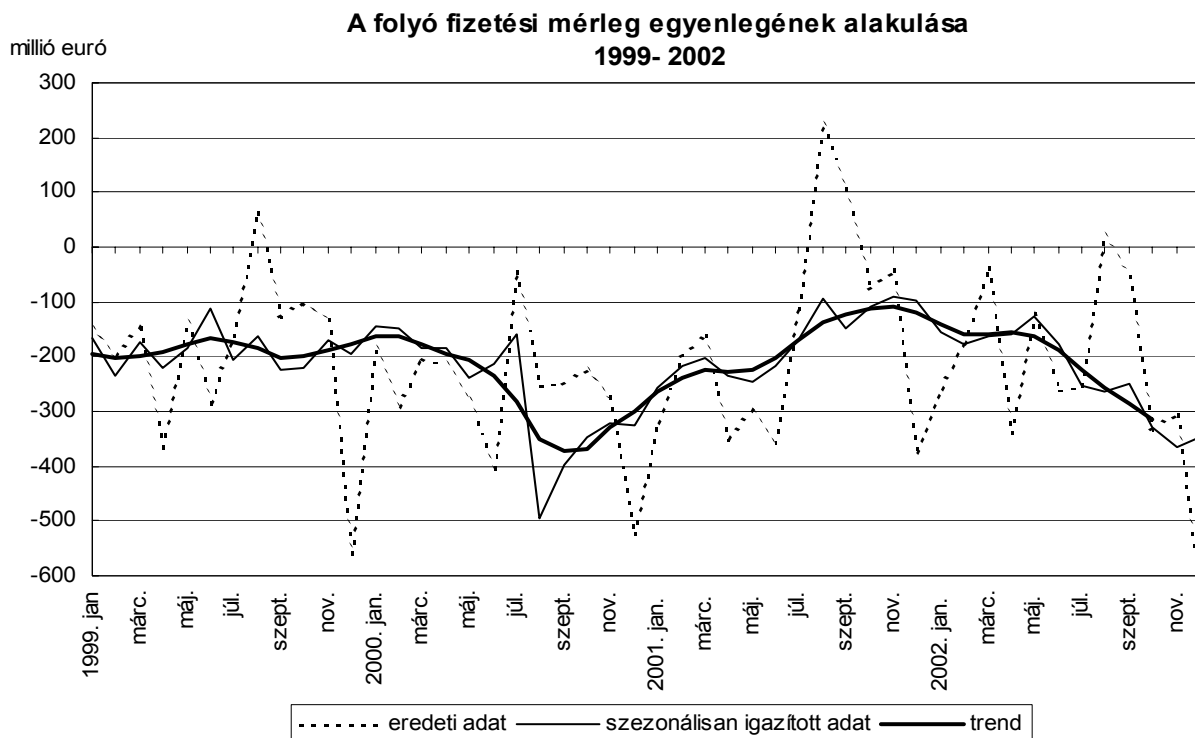
- **2003-tól az áruforgalom** esetében a tulajdonosváltást pontosabban közelítő számbavétel váltja fel a fizetési forgalom megfigyelésén alapuló elszámolást. A módszertani váltást követően a fizetési mérleg áruforgalmi adatai az áruk fizikai mozgását tükröző **vámstatisztikai adatokra** épülnek majd, a nemzeti számlákhoz hasonlóan. Első alkalommal a 2002. évi adatok közzétételekor használjuk fel a vámstatisztikai adatokat a fizetési mérlegben, s egyúttal a váltással összhangban, 1995-ig visszamenőleg felülvizsgáljuk az idősorokat. Az MNB honlapján elérhető idősorok ennek megfelelően megváltoznak. A változások hatásának részletesebb elemzéséhez szükséges régi, 1995-2002. közötti idősorokat, átmeneti időre továbbra is elérhetővé tesszük. Az időbeli korlátozás nem vonatkozik a régi tartalmú 1995-ös statisztikákra, azok a hivatalos idősor részévé válnak, lehetővé téve a régi és új adatok bármikor összehasonlítását. A **külkereskedelmi áruforgalom nemzetközi módszertannak megfelelő elszámolásának** bevezetésével a nemzetközi statisztikai szabványoktól való egyik legfontosabb eltérést megszüntetjük
- Az áruforgalom mellett a fizetési mérleg, illetve a nemzeti számlák közötti összhang megteremtése érdekében az **idegenforgalmi adatok** összeállításában is a KSH-val közösen elfogadott módszertani változásokat vezetünk be 2003-tól.

A visszamenőleges adatfelülvizsgálatot felhasználtuk arra, hogy az 1997 előtti két évre, 1995-1996-ra is az 1993-ban megjelent nemzetközi fizetési mérleg statisztikai szabványnak (Balance of Payments Manual 5th Edition (BPM5), IMF 1993) megfelelő, **egységes szerkezetben** közöljük a fizetési mérleget és a kapcsolódó állományi statisztikákat.

- A módszertani változással összefüggésben 2003-tól a fizetési mérleg adatok **közzétételi és adatfelülvizsgálati rendje** is megváltozik.

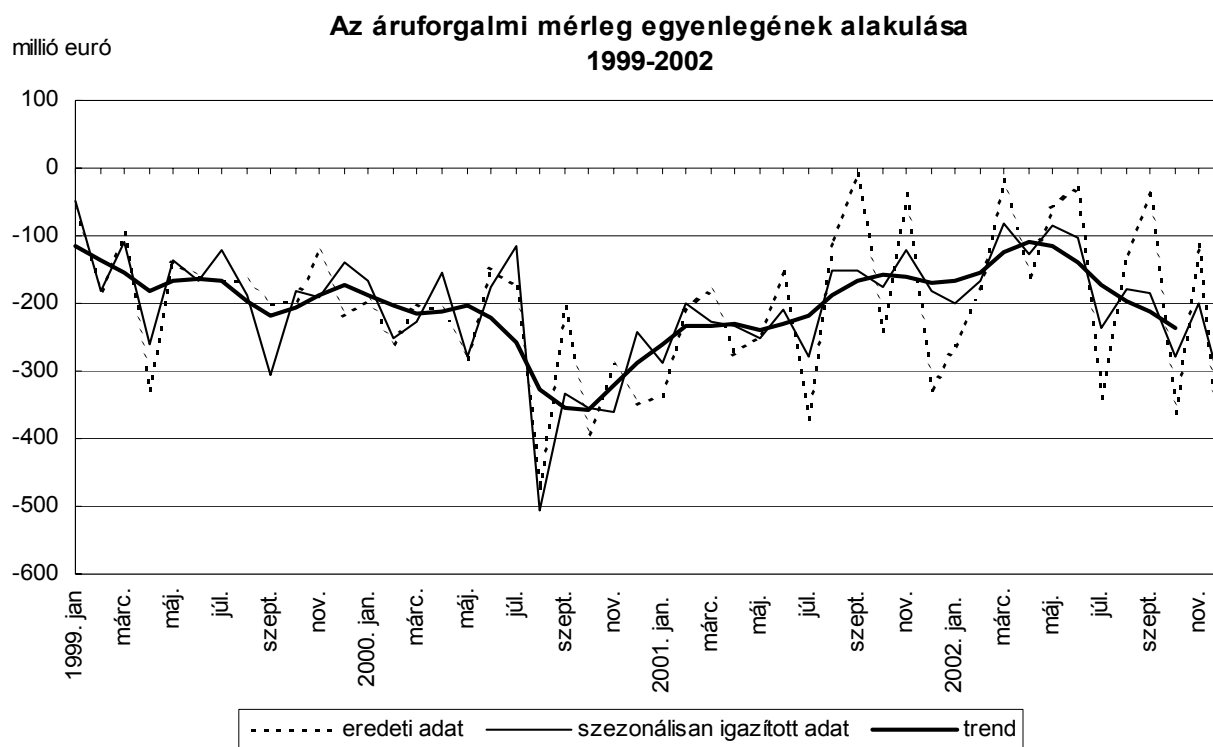
A módszertani változásokról és az új publikációs rendről írott **részletes ismertetőnk** elérhető az MNB honlapján. http://www.mnb.hu/dokumentumok/vm_modszertan_2003_hu.doc

Az új módszer alapján összeállított adatok szerint 2002-ben 2771 millió – 2001-ben 1967 millió – euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az egyenleg előző évhez mért változásában meghatározó a szolgáltatások bevételi többletének csökkenése. 2002-ben az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forrásbeáramlás 891 millió euró volt, 81 millió euróval több, mint 2001-ben.

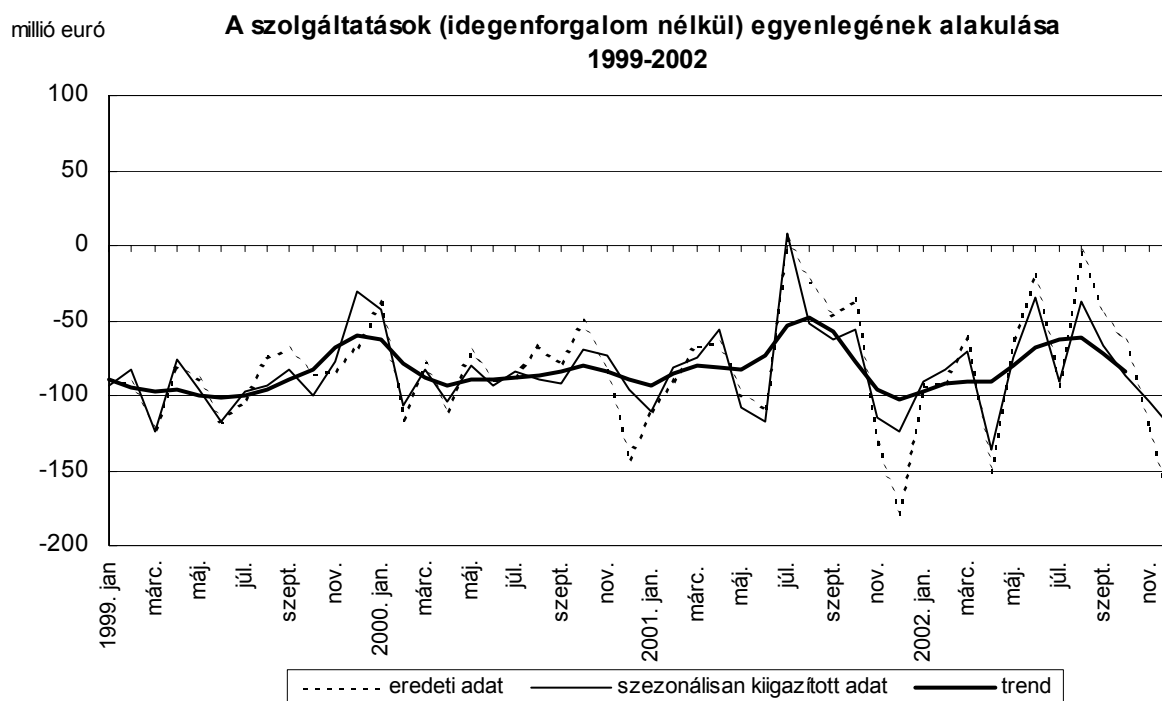

2002-ben az áruforgalom 2203 millió euró hiánya 36821 millió euró export és 39024 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 2124 millió euróval, a behozatal 1831 millió euróval magasabb az

előző évi adatnál. Az egyenleg szezonálisan kiigazított időszora 2002-ben enyhén növekvő hiányt mutat.

2002-ben az idegenforgalom 3448 millió euró bevétele 776 millió euróval kisebb az előző évi értéknél, 1819 millió euró kiadása 191 millió euróval meghaladja azt. Az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások kiadási többlete 993 millió euró volt, ami 40 millió euróval nagyobb az előző évben mért értéknél. A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján, az utóbbi négy évben, az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások egyenlegének trendje -50 és -100 millió eurós sávban mozgott.

A tőkebefektetésekhez kapcsolódó 1830 millió euró nettó jövedelemkiáramlás 140 millió euróval több mint 2001-ben volt. Ezen belül a profitjellegű nettó kifizetések 185 millió euróval nőttek, míg az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkidadások 44 millió euróval csökkentek.

A viszonzatlan folyó átutalások 2002. évi 475 millió euró bevételi többlete 76 millió euróval nagyobb a 2001-ben regisztrált értéknél.

A nem adóssággeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 2002-ben 891 millió euró volt. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen befektetések értéke 1281 millió euró Magyarországra és 204 millió euró külföldre irányuló nettó tőkebefektetés mellett alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező éves nettó forgalom 186 millió euró forráskiáramlást mutatott.

2002. december végén a jegybanki tartalékok értéke 9,9 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 1,0 milliárd euróval nagyobb az előző év végén mért értéknél. A tranzakciók egyenlege 0,5 milliárd euróval csökkentette, az átértékelődések és egyéb állományváltozások hatása 1,5 milliárd euróval növelte a bruttó külföldi adósságot. A nettó külföldi adósság 2,1 milliárd eurós növekedéséhez a tranzakciók 1,1, valamint az azon kívüli tényezők 1,0 milliárd euróval járultak hozzá. A forintban denominált jegybanki értékpapírok és állampapírok állománya 2002. december végén 7,6 milliárd euró volt, 3,2 milliárd euróval magasabb az előző év végén mért adatnál.

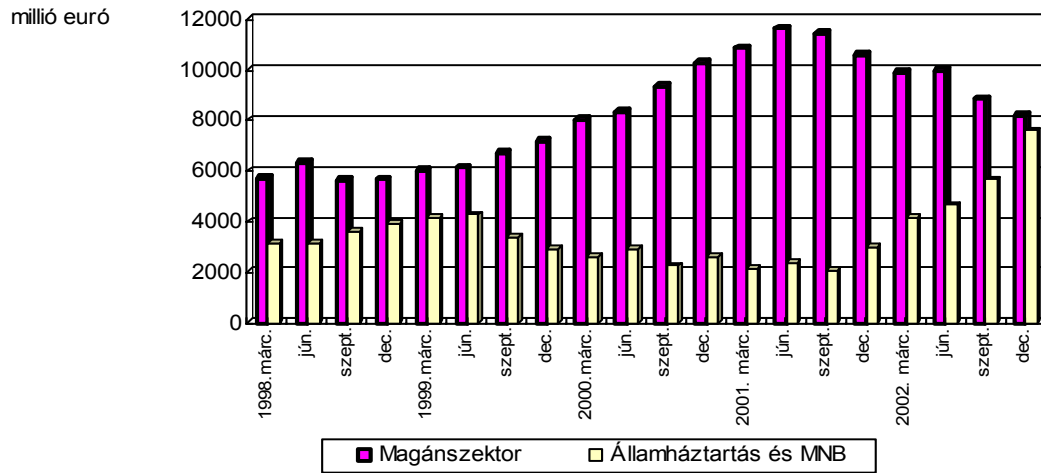
Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

	Milliárd euró	
	2001 dec.	2002 dec.
Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	37,6	38,6
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	16,9	18,4
A.1. ebből: forint értékpapírok	4,4	7,6
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	20,6	20,2
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	5,4	6,2
Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	13,6	15,7
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	3,0	7,6
A.1. ebből: forint értékpapírok	4,4	7,6
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	10,6	8,1
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	5,0	3,9
Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság ^{a)}	27,8	24,8
Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság ^{a)}	4,3	4,2

a) tulajdonosi hitelek nélkül

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

**Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2002
(szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)**

Az államháztartás és az MNB nettó adósságállományának 2001 év közepéhez képest bekövetkezett növekedése a forintban denominált adósság növekedésével és a tartalékok csökkenésével, míg a magánszektor nettó adósságállományának változása túlnyomórészt a követelések növekedésével magyarázható.

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2001				2002			
	okt.	nov.	dec.	jan-dec.	okt.	nov.	dec.	jan-dec.
1. Áruk, egyenleg	-239	-41	-328	-2496	-360	-115	-519	-2203
1.1. Export	3227	3363	2567	34697	3355	3376	2670	36821
1.2. Import	3466	3404	2895	37193	3715	3490	3190	39024
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	129	-26	-80	130	-13	-222	-156	-1043
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	199	78	-8	1643	83	-51	-101	636
2.1.1. Export	798	697	663	8366	756	572	679	8237
2.1.2. Import	599	620	670	6724	673	624	780	7600
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-70	-104	-72	-1513	-96	-171	-55	-1679
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-51	-96	-32	-773	-65	-89	17	-729
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-36	-21	-53	-916	-46	-88	-86	-1101
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	17	13	14	177	15	7	14	151
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	36	23	32	399	39	28	39	475
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-75	-43	-375	-1967	-334	-309	-637	-2771
5. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	239	133	-331	810	24	-8	60	891
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	310	103	-352	722	77	40	77	1077
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-6	-13	43	-376	-15	-7	-41	-204
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	315	116	-395	1098	92	46	118	1281
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	-70	30	21	88	-53	-47	-16	-186

*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	235	209	171	2596	147	72	79	1629
bevétel	390	324	296	4224	309	212	220	3448
kiadás	155	115	125	1628	162	140	142	1819

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2002											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-201	-168	-82	-129	-86	-104	-237	-178	-185	-280	-200	-343
1.1. Export	3000	3045	3087	3087	3070	3071	3065	3053	3107	3111	3102	3084
1.2. Import	3268	3315	3206	3312	3197	3261	3190	3184	3303	3421	3333	3249
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	147	152	131	156	170	145	148	116	106	122	100	135
bevétel	319	317	300	306	309	286	300	244	264	278	249	278
kiadás	170	160	163	148	138	138	148	129	162	158	156	156
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-91	-82	-71	-136	-74	-35	-91	-38	-67	-86	-104	-122
bevétel	402	377	353	349	367	447	400	416	385	442	367	475
kiadás	471	489	443	494	460	476	493	468	483	504	486	538
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-62	-61	-61	-65	-65	-68	-58	-65	-67	-65	-63	-57
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	13	12	12	15	15	14	6	11	13	15	11	14
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	73	19	53	34	36	31	43	42	38	39	28	39
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-154	-177	-164	-160	-125	-176	-252	-265	-251	-329	-365	-347

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-287	-201	-227	-234	-251	-208	-278	-152	-152	-177	-121	-182
1.1. Export	2880	2831	2813	2870	2933	2934	2901	2992	2941	2956	2988	2974
1.2. Import	3173	3100	2978	3120	3177	3145	3157	3039	3072	3147	3134	3055
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	189	173	203	210	203	217	248	237	241	210	238	228
bevétel	326	306	341	334	336	360	380	391	375	359	360	355
kiadás	130	122	132	121	132	141	133	152	140	152	128	138
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-111	-111	-75	-56	-109	-118	9	-51	-63	-56	-115	-124
bevétel	302	273	309	315	307	311	436	383	338	403	372	389
kiadás	392	380	395	383	430	430	435	447	433	436	492	464
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-67	-71	-70	-71	-71	-68	-72	-62	-58	-66	-65	-62
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	14	16	11	13	16	16	13	15	16	17	18	14
3. Viszonytalan folyó átutalások, egyenleg	60	17	22	37	16	26	31	40	59	36	23	32
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-257	-219	-202	-235	-245	-217	-170	-93	-149	-109	-92	-96

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2002. december hónapban az euró átlagos árfolyama 236,14, a dollár átlagos árfolyama 231,87 forint, valamint az euró hó végi árfolyama 235,90, a dollár hó végi árfolyama 225,16 forint volt.

A 2003. januári fizetési mérleg 2003. március 14-én jelenik meg.

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2002 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regresszós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier- típus azonosítását megengedve.
- 4) A szezonálisan kiigazított idősorok stabilitása, a *revíziók minimalizálása* érdekében a rendelkezésre álló idősorokat 1994-től végezzük el, valamint egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk. A megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.
- 6) A munkajövedelmek idősora nem tartalmaz szezonális hatást, ezért a táblázatban az eredeti adatok szerepelnek.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statistika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).